

SENSOORNE ANALÜÜS

Metoodika

Assessorite vastuvõtmine ja koolitamine lõhnade tajumiseks ja äratundmiseks

Sensory analysis

Methodology

Initiation and training of assessors in the detection and recognition of odours

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard on rahvusvahelise standardi ISO 5496:1992 “Sensory analysis – Methodology – Initiation and training of assessors in the detection and recognition of odours” ingliskeelse teksti ekvivalentne tõlge eesti keelde.

Rahvusvahelise standardi tõlkis Anne Siig – OÜ Areto peaspetsialist.

Tõlge saadeti eksperthinnanguteks Tervisekaitseinspeksiooni ja TTÜ Toiduainete Instituuti. Ekspertide ettepanekute ja märkuste alusel on tõlget korrigeeritud.

Standardi kavandi on heaks kiitnud ja esitanud Eesti Standardikeskusele vastuvõtmiseks toidu standardimise tehniline komitee EVS/TK 1.

Rahvusvaheline standard ISO 5496:1992 on kinnitatud ja kasutusele võetud Eesti standardina EVS-ISO 5496:2001 Eesti Standardikeskuse 13.12.2001 käskkirjaga nr 142.

Registrisse kantud 13.12.2001 nr 205, projekti nr 50169 standardite andmebaasis.

This standard consists of the Estonian translation of the English text of the International Standard ISO 5496:1992 “Sensory analysis – Methodology – Initiation and training of assessors in the detection and recognition of odours”. The International Standard ISO 5496:1992 has the status of an Estonian National Standard.
--

SISUKORD

EESSÕNA.....	IV
SISSEJUHATUS	V
1 KÄSITLUSALA	1
2 NORMATIIVVIITED.....	1
3 PÕHIMÕTTED.....	1
4 TOOTED.....	2
5 ÜLDISED KATSETINGIMUSED	2
5.1 Katseruum	2
5.2 Üldised katsereeglid.....	2
6 MEETODID.....	3
6.1 Haistmise otsesed meetodid	3
6.2 Haistmise retronasaalsed meetodid.....	6
7 VASTUSTE VORMISTAMINE	9
8 TULEMUSTE TÕLGENDAMINE.....	9
8.1 Sissejuhatus – Vastuvõtmine	9
8.2 Koolitamine.....	10
8.3 Valik.....	10
Lisa A (normatiivlisa) Lõhnalevitavate ainete lahjenduste tegemine	11
Lisa B (teatmelisa) Vastuseblanketi näidis.....	16
Lisa C (teatmelisa) Lõhnade hindamise retronasaalne meetod gaasifaasist lõhnariba asetamise teel suuõõnde.....	17

EESSÕNA

ISO (Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon) on ülemaailmne rahvuslike standardi-organite (ISO liikmesorganisatsioonide) liit. ISO rahvusvaheliste standardite ettevalmistustöö tehakse tavaliselt ISO tehnilistes komiteedes. Igal liikmesorganisatsioonil, keda huvitab tehnilise komitee töövaldkond, on õigus olla esindatud selles komitees. Samuti osalevad töös ISO-ga koostööd tegevad rahvusvahelised riiklikud ja mitteriiklikud organisatsioonid. ISO teeb tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC) kõigis elektrotehnika standardimisküsimustes.

Tehnilistes komiteedes vastuvõetavad rahvusvaheliste standardite kavandid saadetakse liikmesorganisatsioonidele heakskiitmiseks enne nende vastuvõtmist rahvusvaheliste standarditena ISO tehnikanõukogus. Kavandid kiidetakse heaks vastavalt ISO protseduuridele, mis nõuavad hääletanud liikmesorganisatsioonidelt vähemalt 75 % poolthääli.

Rahvusvahelise standardi ISO 5496:1992 valmistas ette tehniline komitee ISO/TC 34 "Põllumajanduslikud toiduained" alamkomitee SC 12 "Sensoorne analüüs".

Lisa A moodustab selle rahvusvahelise standardi lahutamatu osa. Lisad B ja C on ainult informatiivsed.

SISSEJUHATUS

Haistmise keerukuse tõttu vajavad paneeli moodustavad lõhna sensoorse analüüsiga tegelema hakkavad assessorid põhjalikku koolitust.

Vastuvõtuperioodil õpetatakse assessoritele lõhnade hindamist ja identifitseerimist, sobiva sõnavara kasutamist ning lastakse neil täiustada individuaalseid oskusi.

Käesolev rahvusvaheline standard annab juhised olemasolevate meetodite kasutamiseks antud eesmärgil.

Hilisemas staadiumis peaksid organisatorid juhtima koolitust vastavalt protseduuridele või spetsiifilistele kasutusalaadele ning kui vaja, tegema assessorite valiku kindlate kriteeriumide alusel.

SENSOORNE ANALÜÜS. Metoodika

Assessorite vastuvõtmine ja koolitamine lõhnade tajumiseks ja äratundmiseks

Sensory analysis. Methodology

Initiation and training of assessors in the detection and recognition of odours

Tõlgendamise erimeelsuste korral on
kehtiv inglisekeelne tekst

In case of interpretation disputes the
English text applies

1 KÄSITLUSALA

Käesolev standard kirjeldab erinevaid meetodeid assessorite võimete määramiseks ning lõhnalevitavate toodete identifitseerimise ja kirjeldamise koolitamiseks.

Selles standardis kirjeldatud meetod on sobiv kasutamiseks toiduainetööstuses ja tööstuses, mis rakendab olfaktoorse analüüsi (nt parfümeeria, kosmeetika ja aroomid).

2 NORMATIIVVIITED

Järgnevalt nimetatud standardid sisaldavad sätteid, mis viidete kaudu tekstis on käesoleva standardi säteteks. Avaldamise ajal kehtisid osutatud redaktsioonid. Kõik standardid kuuluvad ülevaatamisele ning osapooltel, kelle kokkulepped põhinevad sellel standardil, tuleks välja selgitada, kas on võimalik rakendada nimetatud standardi uusimat väljaannet. IEC ja ISO liikmed peavad registreid kehtivate rahvusvaheliste standardite kohta.

ISO 6658:1985 Sensory analysis – Methodology – General guidance *

ISO 8589:1988 Sensory analysis – General guidance for the design of test rooms

3 PÕHIMÕTTED

Lõhnalevitavate ainete esitamine assessoritele erinevatel vormidel ja erinevates kontsentratsioonides vastavalt käesolevas standardis kindlaksmääratud protseduuridele.

Ainete poolt levitatavate lõhnade hindamine ja identifitseerimine assessorite poolt ja tulemuste protokollimine.

* Välja antud eesti keeles.